

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Vojtěcha Šimíčka a soudců JUDr. Josefa Baxy, JUDr. Jana Passera, JUDr. Petra Průchy, JUDr. Milady Tomkové, JUDr. Jaroslava Vlašína a JUDr. Daniely Zemanové v právní věci navrhovatele: **vláda**, se sídlem Praha 1, nábř. E. Beneše 4, zastoupeného JUDr. Václavem Henychem, vrchním ředitelem Sekce legislativy a všeobecné správy Ministerstva vnitra, Náměstí Hrdinů 3, Praha 4, proti odpůrci: **politické hnutí Iniciativa pražských občanů**, v řízení o návrhu na pozastavení činnosti politického hnutí,

takto:

- I. Návrh na pozastavení činnosti politického hnutí Iniciativa pražských občanů **se zamítá.**
- II. Odpůrci **se nepřiznává** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Dne 5. 10. 2007 podala u Nejvyššího správního soudu vláda (dále jen „navrhovatel“) návrh na pozastavení činnosti politického hnutí Iniciativa pražských občanů podle ustanovení § 15 odst. 1 zákona č. 424/1991 Sb., o sdružování v politických stranách a v politických hnutích (dále jen „zákon o politických stranách“). Tento návrh odůvodnil navrhovatel tím, že odpůrce opakovaně nesplnil svoji zákonnou povinnost předložit Poslanecké sněmovně výroční finanční zprávy v úplnosti stanovené zákonem, což vyplývá z usnesení Poslanecké sněmovny č. 2447 z 55. schůze konané dne 26. 4. 2006 ve vztahu k roku 2005 a z usnesení č. 295 ze 14. schůze konané dne 27. 4. 2007 ve vztahu k roku 2006. Za roky 2005 a 2006 tak odpůrce nesplnil svoji zákonnou povinnost řádně předložit

výroční finanční zprávy. Proto lze mít za to, že činnost odpůrce není v souladu s ustanovením § 4 písm. a) zákona o politických stranách, podle něhož vznikat a vyvíjet činnost nemohou strany a hnutí, které porušují ústavu a zákony nebo jejichž cílem je odstranění demokratických základů státu.

Odpůrce k návrhu ve vyjádření ze dne 7. 11. 2007 toliko uvedl, že trvá na jednání v této věci a že vůči žádnému ze soudců nevznáší námitku podjatosti.

Při ústním jednání, konaném dne 20. 2. 2008, zástupce navrhovatele zejména uvedl, že pokud by skutečně v průběhu soudního řízení byly předmětné nedostatky výročních finančních zpráv odstraněny, na svém návrhu netrvá a ponechává na uvážení soudu, jak rozhodne. Podle jeho informací však k tomuto odstranění nedostatků nedošlo.

Zástupkyně odpůrce uvedla, že skutečně v minulosti došlo k pochybení ze strany odpůrce, nicméně jednalo se o pochybení spíše administrativního rázu, které bylo později napraveno předložením výročních finančních zpráv za roky 2005 a 2006 Poslanecké sněmovně na formulářích, požadovaných prováděcí vyhláškou k zákonu o politických stranách.

Z obsahu spisu soud konstatuje, že podle citovaného usnesení Poslanecké sněmovny č. 2447 odpůrce předložil neúplnou výroční finanční zprávu za rok 2005 a z tohoto důvodu Poslanecká sněmovna požádala vládu o podání návrhu na pozastavení jeho činnosti. Z usnesení Poslanecké sněmovny č. 295 plyne, že odpůrce předložil neúplnou výroční finanční zprávu za rok 2006. Rovněž v tomto případě Poslanecká sněmovna požádala vládu o podání návrhu na pozastavení jeho činnosti.

Z přípisu ing. M. H., tajemnice kontrolního výboru Poslanecké sněmovny PČR ze dne 29. 10. 2007, č. j. KV/25.10.07/10089/00353/063H, dále plyne, že odpůrce Poslanecké sněmovně předložil dne 16. 5. 2006 výroční finanční zprávu za rok 2005, avšak nikoliv v úplnosti požadované zákonem, a dne 27. 6. 2007 dodatečně předložil výroční finanční zprávu za rok 2006. Kopie obou těchto zpráv jsou součástí spisu.

Z usnesení Poslanecké sněmovny č. 296 (5. volební období, 14. schůze, 27. 4. 2007) je zřejmé, že výroční finanční zpráva odpůrce za rok 2005 je i po jejím doplnění neúplná.

Odpůrce přípisem ze dne 30. 11. 2007 soudu sdělil, že výroční finanční zprávy za roky 2005 a 2006 obsahovaly všechny zákonné náležitosti. Je však pravdou, že nebyly podány na formuláři dle vyhlášky č. 273/2005 Sb., což napravil podáním ze dne 27. 11. 2007. Proto odpůrce navrhuje návrh na pozastavení činnosti zamítnout.

Odpůrce přípisem ze dne 8. 2. 2008 k výzvě soudu sdělil, že Poslanecká sněmovna PČR se dosud nezabývala dodatečně předloženými výročními finančními zprávami odpůrce za roky 2005 a 2006 a je proto na odpůrci tvrzení o úplnosti předmětných zpráv prokázat.

Dne 19. 2. 2008 obdržel Nejvyšší správní soud od ing. M. H., tajemnice kontrolního výboru Poslanecké sněmovny PČR, č. j. KV/19.2.08/058H, kopie doplnění výročních finančních zpráv odpůrce za roky 2005 a 2006. Z jejich obsahu je patrné, že tyto zprávy

byly odevzdány na formulářích podle přílohy k vyhlášce č. 273/2005 Sb. a že jsou v tomto směru úplné.

Podle ustanovení § 4 písm. a) zákona o politických stranách nemohou vznikat a vyvíjet činnost strany a hnutí, které porušují ústavu a zákony nebo jejichž cílem je odstranění demokratických základů státu. Z ustanovení § 18 odst. 1 stejného zákona vyplývá povinnost stran a hnutí předložit každoročně do 1. dubna Poslanecké sněmovně k informaci výroční finanční zprávu v členění konkretizovaném pod body a) až e) tohoto ustanovení. Podle ustanovení § 14 odst. 1 zákona může být činnost strany a hnutí rozhodnutím soudu pozastavena, jestliže jejich činnost je v rozporu s § 1 až 5, § 6 odst. 5 a § 17 až 19 nebo se stanovami.

Ustanovení § 15 odst. 1 zákona o politických stranách zakládá příslušnost Nejvyššího správního soudu rozhodovat o rozpuštění strany a hnutí, pozastavení činnosti strany a hnutí a o znovuoobnovení jejich činnosti. Návrh podá vláda; pokud tak neučiní do 30 dnů od doručení podnětu, může návrh podat prezident republiky. O návrhu na rozpuštění politické strany nebo politického hnutí, pozastavení nebo znovuoobnovení jejich činnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud v řízení podle části třetí, hlavy druhé, dílu pátého zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“). Podle ustanovení § 96 s. ř. s. rozhoduje o návrhu na rozpuštění politické strany nebo politického hnutí soud podle skutkového stavu, který tu je v době rozhodnutí soudu.

Na základě výše uvedených skutečností a podle výsledku provedených zjištění Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že podaný návrh není důvodný.

Z údajů obsažených ve spise (konkrétně z citovaných usnesení Poslanecké sněmovny) je patrné, že odpůrce nesplnil zákonem uložené povinnosti, když opakovaně v zákonem stanoveném termínu nepředložil příslušnému orgánu, tj. Poslanecké sněmovně Parlamentu České republiky, výroční finanční zprávu za rok 2005 a 2006 a nesplnil tak zákonnou povinnost stanovenou v ustanovení § 18 odst. 1 zákona o politických stranách, přičemž nesplnění této povinnosti představuje zvláštní a samostatný důvod, pro který může Nejvyšší správní soud rozhodnout o pozastavení činnosti strany. Soud nicméně vycházel z ustanovení § 96 s. ř. s., podle něhož o návrhu na pozastavení činnosti politické strany rozhoduje soud podle skutkového stavu, který tu je v době rozhodnutí soudu. Primárním smyslem institutu pozastavení činnosti politické strany je totiž vytvořit právní rámec pro nápravu vadného stavu, a pokud k této nápravě ve stanovené lhůtě nedojde, k následnému podání návrhu na rozpuštění strany. Za situace, kdy politická strana po podání návrhu na pozastavení činnosti svým aktivním jednáním vadný stav sama napraví, je však zjevně protismyslné její činnost pozastavovat, neboť v opačném případě by nebyl respektován účel tohoto právního institutu.

Na této skutečnosti nic nemění ani to - jak uvádí navrhovatel - že se zatím Poslanecká sněmovna PČR shora zmíněným doplněním výročních finančních zpráv nezabývala a že nekonstatovala jejich úplnost. Jak totiž zdejší soud uvedl již v rozsudku ze dne 22. 7. 2004, č. j. Pst 12/2003 - 48 (in: č. 348/2004 Sb. NSS), z dikce zákona je zřejmé, že výroční finanční zprávy jsou Poslanecké sněmovně předkládány „k informaci“ a slouží zejména k naplnění principu transparentnosti financování politických stran jakožto základních prvků, na kterých je založen celý politický systém (čl. 5 Ústavy ČR). Význam

usnesení Poslanecké sněmovny o tom, že strana odstranila protizákonný stav, je dán v případě, kdy již došlo k pravomocnému pozastavení činnosti této strany a kdy tímto usnesením byla stanovená povinnost Poslaneckou sněmovnou uznána za splněnou. Tímto rozhodnutím se činnost strany považuje za řádně obnovenou (§ 14 odst. 3 zákona o politických stranách). V případě, kdy k pozastavení činnosti nedošlo a byl v tomto směru toliko podán příslušný návrh, takovýto význam usnesení Poslanecké sněmovny nemá a není důvodné, aby soud vyčkával schválení tohoto usnesení, tzn. aby fakticky podmiňoval rozhodnutí ve věci předmětným rozhodnutím Poslanecké sněmovny. Pro takový postup není dána zákonná opora a nebyl by ani v souladu s účelem zákona. O tom svědčí kupř. ustanovení § 20a odst. 2 písm. c) zákona o politických stranách, podle něhož výplatu příspěvku na činnost Ministerstvo financí pozastaví, jestliže „byla podána žaloba podle § 15“. Je tedy zřejmé, že již samotné podání návrhu na pozastavení činnosti politické strany může v konkrétním případě pro dotčenou stranu představovat významný zásah do její činnosti a je proto nanejvýš důležité o těchto návrzích rozhodovat bez zbytečného odkladu. Vyčkávání na příslušné rozhodnutí Poslanecké sněmovny by takovýto zbytečný odklad mohlo představovat, přičemž tuto otázku je navíc nutno vidět i v ústavním kontextu dělby státní moci, kdy je zásadně nevhodné, aby nezávislý soudní orgán de facto podmiňoval svoje rozhodnutí předchozím vydáním rozhodnutí orgánu moci zákonodárné.

Nejvyšší správní soud proto návrh vlády ČR na pozastavení činnosti politického hnutí Iniciativa pražských občanů jako nedůvodný zamítl.

Výrok o nákladech řízení se opírá o ustanovení § 60 odst. 1 s. ř. s., když neúspěšný navrhovatel právo na náhradu nákladů řízení nemá. Odpůrce sice úspěšný byl a během ústního jednání náklady řízení uplatnil, nicméně soud mu toto právo nepřiznal podle ustanovení § 60 odst. 7 s. ř. s., přičemž důvody zvláštního zřetele pro tuto výjimku z obecného pravidla spatřuje v tom, že ke splnění zákonné povinnosti ze strany odpůrce došlo teprve v průběhu soudního řízení, přičemž v době podání návrhu není sporu o tom, že tato povinnost splněna nebyla. Návrh byl proto zamítnut s poukazem na ustanovení § 96 s. ř. s., podle něhož soud rozhoduje o návrhu podle skutkového stavu, který tu je v době rozhodnutí soudu, a za této situace soud nepovažuje za korektní, aby navrhovateli byla uložena povinnost odpůrci uhradit náklady řízení, neboť v době podání návrh důvodným byl.

Poučení: Proti tomuto rozsudku je přípustná obnova řízení za podmínek uvedených v § 111 a násl. s. ř. s. Návrh na obnovu řízení lze podat k Nejvyššímu správnímu soudu ve lhůtě tří měsíců ode dne, kdy ten, kdo obnovu řízení navrhuje, se dozvěděl o důvodu obnovy. Po třech letech od právní moci napadeného rozhodnutí však může být návrh podán jen tehdy, jestliže byl zrušen trestní rozsudek, jímž byl soud při svém rozhodování vázán.

V Brně dne 20. února 2008

JUDr. Vojtěch Šimíček
předseda senátu